

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
Περίγραμμα Μαθήματος

Τίτλος Μαθήματος	Παιδιά με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες
Κωδικός Μαθήματος	DLSPS502
Τύπος μαθήματος	Υποχρεωτικό
Επίπεδο	Μάστερ (2 ^{ος} Κύκλος)
Έτος / Εξάμηνο φοίτησης	1 ^ο / 1 ^ο
Όνομα Διδάσκοντα	Δρ. Νάταλη Λοϊζίδου Ιερείδου
ECTS	10
Στόχος Μαθήματος	<p>Το περιεχόμενο του μαθήματος αφορά στη μελέτη των χαρακτηριστικών των παιδιών με τις πιο συχνές ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, όπως παιδιά με νοητική καθυστέρηση, με διάχυτες διαταραχές στην ανάπτυξη (φάσμα αυτισμού), με προβλήματα όρασης-τυφλά, με προβλήματα ακοής-κωφά, με κινητικές δυσκολίες και με προβλήματα λόγου και ομιλίας. Οι φοιτητές εξοικειώνονται με τον ορισμό και τα βασικά χαρακτηριστικά των παιδιών με ειδικές ανάγκες, καθώς και με τα αίτια, τη συχνότητα, και τα διαγνωστικά κριτήρια κάθε διαταραχής/αναπηρίας/δυσκολίας.</p> <p>Στο μάθημα αυτό θα γίνει επεξεργασία και ανάλυση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των ατόμων με αισθητηριακά προβλήματα, προβλήματα κίνησης, προβλήματα λόγου και ομιλίας, γνωστικά προβλήματα, προβλήματα συμπεριφοράς, ψυχικές διαταραχές. Για κάθε διαταραχή/δυσκολία/αναπηρία θα δοθεί μια ιστορική αναδρομή της στάσης της κοινωνίας απέναντι στα άτομα με ειδικές ανάγκες και μια συγκριτική παρουσίαση όρων και ορισμών στη διεθνή βιβλιογραφία που σχετίζονται με κάθε διαταραχή/αναπηρία/δυσκολία. Αναλόγως έπεται αναφορά στα αίτια και διαγνωστικά κριτήρια κάθε διαταραχής με σχετική παρουσίαση που αφορά στο πιο σύγχρονο DSM.</p>

	<p>Το συγκεκριμένο μάθημα επικεντρώνεται στην γνωριμία των φοιτητών με τις διαφορετικές μορφές ειδικών αναγκών ούτως ώστε να μπορέσουν στη συνέχεια να αναληφθούν καλύτερα το κομμάτι της ενταξιακής παιδαγωγικής αλλά και των διαφορικών προσεγγίσεων που αφορούν στην ειδική εκπαίδευση. Το μάθημα αποτελείται από θεματικές ενότητες που καταπιάνονται με αίτια, διάγνωση και κλινική εικόνα παιδιών με: αισθητηριακά προβλήματα (όραση και ακοή), προβλήματα κινητικού συντονισμού και κινητικές αναπηρίες, νοητική υστέρηση και σύνδρομα που επηρεάζουν την γνωστική ανάπτυξη του ατόμου, διάχυτες αναπτυξιακές διαταραχές, διαταραχή ελλειμματικής προσοχής με/χωρίς υπερκινητικότητα, ειδικές μαθησιακές δυσκολίες, ψυχικές διαταραχές, διαταραχές λόγου και ομιλίας, πολλαπλές αναπηρίες κλπ. Το μάθημα αποσκοπεί στη μετάδοση των κατάλληλων γνώσεων αναφορικά με τα παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.</p> <p>Η έμφαση θα δοθεί στην κατανόηση της κάθε διαταραχής/αναπηρίας/δυσκολίας στο πλαίσιο του ιατρικού, ψυχολογικού και παιδαγωγικού μοντέλου που επηρέασε και διαμόρφωσε την εκπαίδευση αυτών των ατόμων προκειμένου να ακολουθήσει επεξεργασία των σύγχρονων τάσεων και εκπαιδευτικών αρχών που διέπουν την εκπαίδευση τους σε επόμενα μαθήματα.</p>
<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα</p>	<p>Μετά την ολοκλήρωση της Θ.Ε. οι φοιτητές θα πρέπει να είναι σε θέση να:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ορίζουν τους όρους παιδιά με ιδιαιτερότητες, παιδιά με ειδικές ανάγκες, παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες 2. Συγκρίνουν νομοθετικά πλαίσια σε σχέση με την εκπαίδευση παιδιών με ιδιαιτερότητες 3. Να συγκρίνουν ορισμούς που ιστορικά παρουσιάζονται σε σχέση με τις πιο κάτω αναπηρίες, διαταραχές, σύνδρομα 4. Αξιολογούν τα χαρακτηριστικά και τις δυσκολίες παιδιών που εμπίπτουν στις πιο κάτω θεματικές ενότητες: <ol style="list-style-type: none"> A. Αισθητηριακά Προβλήματα: Προβλήματα Όρασης και Ακοής καθώς και να γνωρίζουν παθήσεις του οπτικού και ακουστικού συστήματος που προκαλούν αισθητηριακά

	<p>προβλήματα και τα χαρακτηριστικά των παιδιών με αισθητηριακά προβλήματα.</p> <p>B. Προβλήματα κινητικού συντονισμού, καθώς και τις συνέπειες εγκεφαλικής παράλυσης και τα διάφορα είδη κινητικής αναπηρίας.</p> <p>Γ. Νοητική υστέρηση, καθώς και τα επίπεδα νοητικής υστέρησης τη μέτρηση νοητικής ηλικίας κλπ.</p> <p>Δ. Σύνδρομο Ντάουν καθώς και το Σύνδρομο Williams.</p> <p>Ε. Διάχυτες αναπτυξιακές διαταραχές (φάσμα αυτισμού)</p> <p>ΣΤ. Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής: ΔΕΠ – ΔΕΠΥ</p> <p>Z. Χαρισματικά / Παιδιά με ταλέντο</p> <p>H. Προβλήματα επικοινωνίας: Λόγος και ομιλία</p> <p>Θ. Συναισθηματικές Δυσκολίες και Δυσκολίες Συμπεριφοράς</p>		
Προαπαιτούμενα	Όχι	Συναπαιτούμενα	Όχι
Περιεχόμενο Μαθήματος	<p>Το περιεχόμενο της θεματικής ενότητας αφορά στη μελέτη των χαρακτηριστικών των παιδιών με τις πιο συχνές ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, όπως παιδιά με γνωστικές αναπηρίες, για παράδειγμα παιδιά με νοητική καθυστέρηση, ή σύνδρομο όπως Σύνδρομο Ντάουν, με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες, όπως δυσλεξία, δυσγραφία και δυσαριθμησία, με διάχυτες διαταραχές στην ανάπτυξη, όπως στο Φάσμα του Αυτισμού, με αισθητηριακά προβλήματα όπως προβλήματα όρασης-αμβλυωπία και τυφλά, με προβλήματα ακοής-βαρηκοΐα και κωφά, με κινητικές δυσκολίες και προβλήματα κινητικού συντονισμού και με προβλήματα λόγου και ομιλίας.</p> <p>Οι φοιτητές εξοικειώνονται με τον ορισμός και τα βασικά χαρακτηριστικά των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες/ ιδιαιτερότητες, καθώς και με τα αίτια, τη συχνότητα, και τα διαγνωστικά κριτήρια κάθε διαταραχής/αναπηρίας/δυσκολίας. Σε αυτή τη θεματική ενότητα θα γίνει επεξεργασία και ανάλυση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των ατόμων με αισθητηριακά προβλήματα, προβλήματα κίνησης, προβλήματα λόγου και ομιλίας, γνωστικά προβλήματα, προβλήματα συμπεριφοράς, ψυχικές διαταραχές και προβλήματα συμπεριφοράς. Για κάθε</p>		

	<p>διαταραχή/δυσκολία/αναπηρία θα δοθεί μια ιστορική αναδρομή της στάσης της κοινωνίας απέναντι στα άτομα με ειδικές ανάγκες και μια συγκριτική παρουσίαση όρων και ορισμών στη διεθνή βιβλιογραφία που σχετίζονται με κάθε διαταραχή/αναπηρία/δυσκολία. Αναλόγως έπεται αναφορά στα αίτια και διαγνωστικά κριτήρια κάθε διαταραχής με σχετική παρουσίαση που αφορά στο πιο σύγχρονο Διαγνωστικό Στατιστικό Εγχειρίδιο της Αμερικανικής Εταιρίας.</p> <p>Η συγκεκριμένη θεματική ενότητα επικεντρώνεται στην γνωριμία των φοιτητών με τις διαφορετικές μορφές ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών ούτως ώστε να μπορέσουν στη συνέχεια να αναληφθούν καλύτερα το κομμάτι της ενταξιακής παιδαγωγικής αλλά και των διαφορικών προσεγγίσεων που αφορούν στην ειδική εκπαίδευση. Το μάθημα αποτελείται από θεματικές ενότητες που καταπιάνονται με αίτια, διάγνωση και τα χαρακτηριστικά παιδιών με: αισθητηριακές δυσκολίες (όραση και ακοή), προβλήματα κινητικού συντονισμού και κινητικές αναπηρίες, νοητική υστέρηση και σύνδρομα που επηρεάζουν την γνωστική ανάπτυξη του ατόμου, διαταραχές αυτιστικού φάσματος, διαταραχή ελλειμματικής προσοχής με/χωρίς υπερκινητικότητα, ειδικές μαθησιακές δυσκολίες, ψυχικές διαταραχές, διαταραχές λόγου και ομιλίας, πολλαπλές αναπηρίες κλπ.</p>
<p>Μεθοδολογία Διδασκαλίας</p>	<p>Το μάθημα συμπεριλαμβάνει τηλεδιασκέψεις, δραστηριότητες συνεχούς/διαμορφωτικής αξιολόγησης (formative), αυτό-αξιολόγησης (self-evaluation) και απολογιστικής/τελικής αξιολόγησης (summative). Συγκεκριμένα, η αξιολόγηση του εν λόγω μαθήματος συμπεριλαμβάνει τα ακόλουθα: τελική γραπτή εξέταση, μία εργασία που παραδίδεται κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, 2 δοκιμασίες τύπου κουίζ, 2 δραστηριότητες δυναμικής διαδικτυακής αλληλεπίδρασης, καθώς επίσης και ποικίλες εβδομαδιαίες εκπαιδευτικές δραστηριότητες και δραστηριότητες αυτό-αξιολόγησης. Στόχος των πιο πάνω εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και εργασιών είναι η εμπέδωση της διδακτέας ύλης και του γνωστικού αντικείμενου.</p>

Βιβλιογραφία

- Martin, A., Sperling, A., & Newton, K. (2020). Handbook of Educational Psychology and Students with Special Needs. Routledge.
- Hallberg, U. & Klinberg, G. (2023). Children with special needs: An overview of knowledge on disability. Springer.
- McGindley, V. & Alexander, M. (2018). Parents and Families of Students With Special Needs: Collaborating Across the Age Span. Sage Publications.
- Ο Περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμος. (1999, 28 Ιουλίου). *Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, Παρ. Ι(Ι) Αρ. 3340, Ν. 113(1)/ 1999, 338-350.*
- Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (2008). Εκπαιδευτικός νόμος για την Ειδική Αγωγή και την Εκπαίδευση Ατόμων με Αναπηρία ή με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες (Υπ' Αριθμ. 3699, ΦΕΚ Α' §§ 199-1-37). Αθήνα: Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.
- Kirk, S., Gallaher, J. & Coleman, M. R. (2021). Εκπαιδεύοντας παιδιά με ιδιαιτερότητες. Utopia Εκδόσεις ΕΠΕ.
- Στασινός, Δ. (2016). Η Ειδική Εκπαίδευση 2020 Plus. Εκδόσεις: Παπαζήση.
- Heward, W. L. (2011). Παιδιά με ειδικές ανάγκες. Μια εισαγωγή στην ειδική εκπαίδευση. (Επιστημονική Επιμέλεια: Δαβάζογλου και Κόκκινος). Αθήνα: Εκδόσεις Τόπος.
- Διακήρυξη της Σαλαμάνκα και Πλαίσιο Δράσης για την Εκπαίδευση Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες
- Στασινός, Δ. (2016). Η Ειδική Εκπαίδευση 2020 Plus. Εκδόσεις: Παπαζήση.
- Πολυχρονοπούλου-Ζαχαρογεώργα, Σ. (2012). Παιδιά και έφηβοι με ειδικές ανάγκες και δυνατότητες. Ιδιωτική Έκδοση. Διαθέσιμο στο http://paroutsas.jmc.gr/spec_ag.htm . «Παιδιά και έφηβοι με ειδικές ανάγκες και δυνατότητες»
- Αδαμόπουλος, Π. (2002). Δυσλεξία. Εκδόσεις: Σαββάλας.
- Reid, G. (2003). Δυσλεξία (βοηθητικό εγχειρίδιο). Εκδότης: Παρισιάνου Α.Ε.
- Σκουντή, Μ., Αύφαντή Ε. (2010). Δυσλεξία στην πράξη, Δοκιμάκης Εκδόσεις.
- Κουρκούτας, Η. (2011). Προβλήματα συμπεριφοράς στα παιδιά: Παρεμβάσεις στο πλαίσιο της οικογένειας και του σχολείου. Αθήνα: Τόπος

- Κουρκούτας, Η., Μαμαλίκου, Μ. & Κομματά. Μ. (2013). Παρεμβάσεις για εξωτερικευμένα προβλήματα συμπεριφοράς σε συνδυασμό με παρεμβάσεις για τη σχολική-μαθησιακή ποστήριξη. Στο Η. Κουρκούτας & Θ. Θάνος (Επιστ. Επιμ.). Σχολική Βία και Παραβατικότητα: Ψυχολογικές, Κοινωνιολογικές Παιδαγωγικές διαστάσεις. Ενταξιακές παρεμβάσεις (σ. 263-236). Αθήνα: Τόπος.
- Συριοπούλου, Δ. (2017). Εκπαίδευση και ειδική αγωγή ατόμων με διαταραχή φάσματος αυτισμού. Εκδόσεις: Εκδόσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας.
- ΔΕΠΥ - Χατζηαγοράκης Δημήτριος (2015, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας) ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι ΕΙΣΑΓΩΓΗ Η Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής/ Υπερκινητικότητας (ΔΕΠ-Υ)
- Murdoch, B. (2008). Προβλήματα λόγου και ομιλίας, Εκδότης: Έλλην.
- Δράκος, Γ. (2003). Ειδική παιδαγωγική προβλημάτων λόγου και ομιλίας. Εκδόσεις: Αθήνα.
- ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΛΟΓΟΥ, ΟΜΙΛΙΑΣ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ Εισηγήτρια: Γιαννετοπούλου Αγγελική. Τεστ Ξπικοινωνιακής Ανάπτυξης (ΤΕΑ) - Κλίμακες για την πρώιμη εκτίμηση της επικοινωνιακής και γλωσσικής ανάπτυξης αιδίων ηλικίας 8-30 μηνών: Πιλοτικά δεδομένα και βασικές ψυχομετρικές ιδιότητες Αλεξάνδρα Καρούσου Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης Κωνσταντίνος Πετρογιάννης, 2014
- Αντωνίου, Α. (2009). Χαρισματικά και ταλαντούχα παιδιά. Εκδότης: Ιατρικές εκδόσεις Π.Χ. Πασχαλίδης.
- Συννοσηρότητα Μαθησιακών Δυσκολιών και κοινωνικών/ψυχοσυναισθηματικών διαταραχών σε παιδιά σχολικής ηλικίας Ζακοπούλου, Β , Ζωσιμίδου, Ο , Γεωργίου, Γ , Μυλωνά, Α (2013)
- Σχιζοφρένεια σε παιδιά και εφήβους: Συνάφεια και ετερότητα προς τη σχιζοφρένεια των ενηλίκων Χ. Ανδρούτσος (2012)

Αξιολόγηση	<ul style="list-style-type: none"> • Δύο ατομικές γραπτές εργασίες 2*10 =20% • 1 δοκιμασία τύπου κουίζ 10% • 2 Δραστηριότητες Διαδικτυακής Αλληλεπίδρασης 2*10= 20% • 1 γραπτή τελική εξέταση 50%
Γλώσσα	Ελληνική